Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 44. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 8-го БЕРЕЗНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 8, 1956. No. 44. VOL. LXIII.

ПРИБУТКИ ФАРМЕРІВ ЗНОВУ ЗМЕНШИЛИСЬ

В 1955 РОЦІ ПРИБУТКИ ФАРМЕРІВ ЗМЕНШИЛИСЯ НА ОДИН БІЛЬЙОН ДОЛЯРІВ, А ВІД 1951 РОКУ ЦЕ ЗМЕНШЕННЯ СТАНОВИТЬ ПОНАД 4 БІЛЬЙОНИ

Вашингтон. — Департамент рільництва стверджує, що прибутки фармерів зменшуються вже четвертий рік і в минулому році зменшилися на 1,044,000,000 долярів в порівнянні з 1954 роком. В 1955 році прибутки фармерів становили 10,770,000,000 долярів, це значить на 9 відсотків менше в порівнянні з 1954 роком, коли вони виносили 11,814,000,000 долярів. Прибутки фармерів зменшилися від 1951 року на 4,032,000,000 долярів. В 1951 році, під час Корейської війни, фармерські прибутки становили 14,802,000,000 долярів. В минулому році фармери мали прибутків по 860 долярів на особу, а не фармерські робітники мали їх по 1,922 доляри на особу. Прибутки нефармерського населення збільшилися в 1955 році на 5 відсотків. Зменшення прибутків фармерських родин спричинене і тим, що фармерське населення в минулому році збільшилося на один відсоток, а в попередніх роках число осіб в фармерстві зменшувалося. На зменшення фармерських прибутків вплинула також знижка цін на фармерські продукти і збільшення коштів фармерської продукції. Департамент рільництва подав ці числа в Сенаті, де тепер відбувається дискусія над законопроєктом про допомогу фармерам, який мав би спричинити збільшення фармерських прибутків. Провідники обох партій погодилися в тому, щоб в четвер і п'ятницю вести дискусію над фармерським законопроєктом, щоб можна над ним голосувати вночі в п'ятницю або аж в суботу. Сенат має вирішити, чи допомога фармерам для підтримки цін на фармерські продукти буде тривка, чи пливка і нижча від 90 відсотків паритету, як це є тепер. Республіканські провідники вірять, що Сенат погодиться на пливку допомогу фармерам і що урядовий проєкт здобуде незначну більшість. Деякі сенатори змінили свій погляд після того, як Айзенгавер вирішив ще раз кандидувати і будуть підтримувати урядовий проєкт про пливку допомогу фармерам. Республіканський сенатор Стайлес Бріджес заявив, що сенатори будуть голосувати за пливку допомогу фармерам, ще й тому, що президент Айзенгавер поставить „вето" проти тривкої допомоги, якщо б Сенат її прийняв. Президент нараджувався з республіканськими провідниками, і три четверті цих нарад були присвячені фармерським справам. На цій конференції Президент повторив свій спротив проти збільшення допомоги фармерам і заявився за пливкою допомогою фармерам, щоб міг існувати т. зв. „земельний банк", який допоміг би зменшити фармерську продукцію. Провідник республіканців в Палаті Репрезентантів конгресмен Джозеф В. Мартин заявив, що цього року в Палаті знайдеться потрібна більшість, щоб підтримати законопроєкт про пливку допомогу фармерам. Минулого року Палата Репрезентантів прийняла була законопроєкт про тривку допомогу фармерам в висоті 90 відсотків паритету.

Республіканські жінки овацийно вітають Айзенгавера

Вашингтон. — Президент Айзенгавер перший раз виступив публічно після того, як минулого місяця проголосив свою згоду ще раз кандидувати. Він промовляв на Крайовій Конференції Республіканських Жінок, на якій було присутніх 1,500 осіб. Президент з'явився несподівано на цій Конференції, жваво пройшовши 18 сходів, які вели до великої залі в готелі „Статлер". Коли Президент ішов коридором, жінки овацийно його вітали. Один із нечисленних чоловіків, які були там присутні, заявив, що не бачив такої овації від часу, коли відомий артист Френк Сінатра з'явився в робітні „Парамавнту" в Голлівуді. Овації ще збільшилися, коли Айзенгавер ввійшов до залі і підійшов до стола та привітав зібраних жінок піднесенням вгору обох рук. Двохвилинові овації закінчилися аж тоді, коли асистенка голови Крайового Республіканського Комітету панна Берта С. Адкінс рухом руки їх припинила. Президент заявив, що прийшов на ці збори на те, щоб сказати жінкам, що вони мають поінформувати нарід про те, що робить Республіканська партія, що вона плянує зробити і як вона буде це робити. — Президент сказав, що він переконаний в тому, що на назву політичної партії заслуговує тільки така організація, яка спирає свої засади на духових і моральних вартостях. — Жінки в своїй щоденній праці мають нагоду стрічатися з цією проблемою. — Вони виховують дітей і стараються їм прищепити моральні й духові засади. Якщо політична партія не дбає про те, щоб стояти в обороні моральних засад, то вона не є партією тільки конспірацією. Коли Президент виходив зі залі, одна поважна жінка сказала: „Нехай Господь вас благословить!" Зібрані жінки скандували слова „Мені подобається Айк!", а Айзенгавер вітав їх піднесеною рукою. Під час дальших нарад жінки оплескували кожним разом промовців, які згадували Айзенгавера.

Президент Айзенгавер прибуває на залю нарад Четвертої Національної Конференції Республіканських Жінок у Вашингтоні.

АЙЗЕНГАВЕР ПРОПОНУЄ БУЛҐАНІНОВІ ПРИПИНИТИ ПРОДУКЦІЮ АТОМОВИХ БОМБ

У СВОЄМУ ЛИСТІ ДО СОВЄТСЬКОГО ПРЕМ'ЄРА — ПРЕЗИДЕНТ РОЗВИВАЄ ПЛЯНИ ПРО РОЗЗБРОЄННЯ

Москва. — Совєтський прем'єр Булґанін дістав від президента Айзенгавера нового листа з датою 1-го березня ц. р., оголошеного в обох столицях 6-го березня. Формально — Президент відповів на Булґанінову ноту з 1 лютого ц. р., що була відповіддю на листа Президента з 28 січня ц. р. Насправді, це листування між Президентом і Булґаніним розпочалось після минулорічної липневої Женевської конференції „на верхінах" і нав'язало до зробленої там Президентом пропозиції щодо контролі літаками військових об'єктів та виміни військовим інформаціями. У теперішньому своєму листі Президент пропонує конкретно, щоб, поруч із встановленням летунської контролі, доповненої наземною інспекцією, — обмежити стан атомової зброї до тієї скількости, яка існує тепер, себто, щоб більше не продукувати атомову ані водневу зброю, лише всі потрібні для неї сировці використовувати для мирних цілей. — Президент покликується на Підкомісію Об'єднаних Націй для справи роззброєння і заповідає, що американський репрезентант предложить на найближчій сесії тієї Підкомісії детайлізований проєкт. Дальші наради тієї Підкомісії почнуться в Лондоні 19 ц. м. Президент признає, що перевести роззброєння збройних сил трудніше з уваги на існуюче напруження у світі, особливо на Далекому Сході. Але легше зробити це в ділянці виробництва зброї і тому пропонує розпочати від обмеження і контролі цього виробництва, сподіваючись осягнути від такого роззброєння полегшення в міжнародній атмосфері та вможливлення також чисельного поменшення армій. У своєму листі Президент бере під увагу попередні застереження Булґаніна і признає пов'язаність летунської інспекції з проблемою роззброєння. Признає теж поширення інспекції також на інспекцію наземну. Запевняє, що існуючі запаси американської ядрової зброї передбачені не для якихсь агресивних цілей, а для збереження миру, який є ціллю американської політики. Заповідає дальші студії над проблемою роззброєння та висловлює бажання продовжувати виміну думок з Булґаніним про дальші кроки в ділянці пропозицій про роззброєння. — На запит журналістів Булґанін відповів, що перше його враження від листа Президента було „добре", але той лист, мовляв, вимагає докладних студій. Булґанін заповів виміну дальшими листами з президентом Айзенгавером.

ЗДА І АНГЛІЯ ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ АЗІЮ ПЕРЕД КОМУНІСТИЧНОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ

ПРЕМ'ЄР ПАКИСТАНУ І 7 ІНШИХ МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ПРОМОВЛЯЛИ НА ВІДКРИТТІ КОНФЕРЕНЦІЇ СЕАТО

Карачі, Пакистан. — У вівторок 6 березня ц. р. відкрилась у столиці Пакистану триденна конференція 8-ми держав Південно-Східнього Азійського пакту, куди належать З'єднені Держави, Англія, Франція, Австралія, Нова Зеландія, Філіппіни, Пакистан і Сіям. Конференцію відкрив прем'єр Пакистану Чавдрі Мохаммед Алі, який говорив про „неподільність миру", солідарність всіх членів СЕАТО у відпорі на будь-яку агресію ззовні та еволюцію, що її переходять азійські народи. Він згадав похвально про минулорічну конференцію 29 азійських і африканських держав в Бандунгу, висловив подяку З'єдиненим Державам за фінансову й технічну допомогу, що її досі дістали і далі дістають відсталі країни, та славив Англію за зрозуміння для державницьких тенденцій колишніх колоніяльних народів. Перший з інших делегатів промовляв державний секретар Доллес, який звернув увагу, що від кінця війни 15 народів Азії і Африки дістали свої держави. Він вичислив зорганізовані заходи Заходу через ОН й інші міжнародні організації — допомоги молодим і потребуючим країнам. Як останній „добродійний жест Америки Доллес назвав заповідь през. Айзенгавера передати 20,000 кілограмів ядрового матеріялу для мирних цілей різних країн у світі, включно з азійськими країнами. Цим мировим і творчим зусиллям Заходу, зокрема Америки, Доллес протиставив совєтсько-китайський імперіялізм, який від кінця війни уярмив 10 країн. Вказавши на теперішню змінену совєтську тактику, Доллес підкреслив, що Совєти не почали наслідувати добрий приклад Заходу задля миру і добробуту людства, тільки для легшого осягнення цією іншою методою своєї давньої цілі — встановлення комунізму у всьому світі. Це своє твердження Доллес підтримав цитатами з заяви Хрущова на Верховному Совєті 29 грудня м. р. Тому Доллес перестеріг народи Азії перед дальшою і незмінною небезпекою комуністичного наступу, без уваги на його форму. — Про СЕАТО, як про засіб для охорони народів південної Азії проти агресії говорив також англійський міністер закордонних справ Ллойд. Слова „комунізм", як актуальну небезпеку для вільного світу, вжив також австралійський міністер Казей. Всі міністри куртуазійно славили Пакистан за його поступ у державній консолідації та проголошення в минулому тижні власної республіки.

Американські протестантські діячі їдуть таки до Совєтського Союзу — українські євангелики протестують

В п'ятницю цього тижня виїжджають з Ню Йорку до Москви дев'ять американських протестантських діячів, щоб відвідати провідників християнських церков у Совєтському Союзі. Виїжджають вони на запрошення голови „Руської Православної Церкви" совєтського патріярха Алексея, який в червні ц. р. вишле до ЗДА делегацію своїх „церковних діячів". У зв'язку з поїздкою протестантських діячів до Совєтського Союзу американська Національна Рада Церков одержала низку протестів проти цих відвідин. — Виступило з протестом теж Українське Євангельське Об'єднання Північної Америки, яке у своєму листі до Ради Церков звернуло увагу Ради й учасників делегації на критичне ставлення до цієї поїздки українського громадянства і преси і пригадало їм, що в Україні не було і немає свободи релігії, що там знищено Українську Автокефальну Православну Церкву, Українську Греко-Католицьку Церкву, як теж Євангельсько-Реформовану та інші протестантські Церкви. Членів цих церков влучено насильно до „Руської Православної Церкви", очолюваної патріярхом Алексеєм і єпископів та священиків позаслано до концентраційних таборів, і про долю багатьох із них нічого невідомо. Водночас українські євангелики ствердили у своєму протесті, що про свободу релігії в СССР можна буде говорити тоді, — коли християнські Церкви в Україні та в інших республіках СССР могтимуть вільно контактуватися з церквами всього світу, коли вони зможуть свобідно вести свою діяльність, зокрема в ділянці організування богословських шкіл і християнських видавництв і коли в СССР буде припинена антирелігійна пропаганда і батьки й церква матимуть можливість виховувати своїх дітей у релігійному дусі.

Комодор Перрі сто років тому передбачав війну ЗДА з Росією

Ню Йорк, Н. Й. — Високий офіцер американської фльоти, комодор Метью Калбрейт Перрі, сто років тому, 6 травня 1856 р., переслав на збори Американського Географічного і Статистичного Товариства в Ню Йорку листа, в якому передбачав, що „скоріше чи пізніше мусить бути війна між цією країною і Росією. Він твердив, що війна відбудеться в Південно-Східній Азії або, може, на обширі Китаю, який буде під контролею Росії. Метью Калбрайт Перрі, який відкрив браму до Японії, не міг осмотрити бути на зборах цього товариства, і його передчення читав о. д-р Говкс. Тодішній редактор „Ню Йорк Дейлі Таймс" не подав вістки про передбачення комодора Перрі, бо вважав її за нецікаву. Але цього року „Ди Ню Йорк Таймс" подає про це новинку, і просить читачів 1856 року вибачити його попередникові той недогляд. Комодор Перрі в своєму листі, між іншим писав: „На мою думку, американський нарід у тій чи тій формі поширить свої впливи до східних узбереж Азії, Китаю та Сіяму, і там зустрінеться з Росією. Чи це буде приязна чи ворожа зустріч? Боюся, що це не буде приязнь! Противника волі і прихильника абсолютизму (тоді царського! — Ред.) треба буде збройно зустрінути, і світ з запертим віддихом приглядатиметься цій битві, бо від її висліду залежатиме воля або поневолення світу, вирішуватиметься доля цивілізованої людини, чи бути нам вільними людьми, чи бути нам жити в деспотизмі чи на волі". Комодор Перрі помер 1858 року. Його передбачення набирає тепер примкет реальности.

„НЮ ЙОРК ТАЙМС" ПРО ПОЇЗДКУ УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦЮРИСТІВ ДО ЯПОНІЇ

Ню Йорк. — Відомий американський щоденник „Ню Йорк Таймс" подав у числі з 7 березня ц. р. велику ілюстровану статтю про відомих українських танцюристів Михайла і Марію Германів (Майк Герман і Мері Анн), які дня 2 квітня ц. р. виїжджають з доручення державного департаменту і на запрошення японського міністерства виховання до Японії, щоб вести там курси європейських народніх танків. Михайло і Марія Герман є членами УНСоюзу. Пані Герман працювала свого часу у видавництві „Свобода".

Домагаються забезпечення проти втрат внаслідок атомових експльозій

Вашингтон. — Заступник директора фірми „Дженерал Електрік" Френсіс К. МекКан зізнавав на Спільній Конгресовій Комісії Атомової Енергії і домагався, щоб ця комісія опрацювала плян, згідно з яким приватні фірми діставали б відшкодування від федерального уряду на випадок припадкової атомової експльозії. Він заявив, що існують дуже малі можливості такої припадкової експльозії (у відношенні як один до мільйона), та все ж таки існує, хоч і дуже малий риск, проти якого не можна забезпечитися в приватних фірмах, бо шкода від можливої атомової експльозії була б така велика, що жадна приватна фірма не могла б її покрити. МекКан заявив, що деякі фірми не хочуть починати атомового підприємства, поки не буде федерального забезпечення проти втрат від припадкового вибуху атомової матерії.

Супергармата вистрілює кероване стрільно, що летить зі швидкістю 7,000 миль

Вашингтон. — Д-р Зака І. Славски з Артилерійської Лябораторії Фльоти в Вайт Овк, Меріленд, повідомив, що ЗДА випродукували супергармату, яка може вистрілювати кероване стрільно, що летить із швидкістю 7,000 миль на годину. Ця супергармата змешує кошти одного пострілу з дотеперішніх 10-50 тисяч долярів до 200-2,000 долярів, — залежно від складности досліду. Модель керованого стрільна можна вистрілювати і фотографувати в лябораторії. Ця гармата наладована спресованим гелієм в суміші з воднем і киснем. Водень сполучуючись з киснем, підвищує температуру гелію, який викидає кероване стрільно.

В АМЕРИЦІ

● На популярному напої „Кока-Кола" фірма, що його продукує, в минулому році заробила начисто 27,484,483 доляри, а виплатила дивіденду від уділу по 6.44 доляра. В 1954 році чистий прибуток цієї фірми становив 25,943,845 долярів (по 6.05 доляра на уділ).

● Вже поїхали кораблем „Індепенденс" 40 пакунків, скринь і валіз панни Грейс Келлі, яка 18 квітня має одружитися з монакським князем Рейнером III. Сама панна Келлі виїде до Монако 4-го квітня.

● Марія С. Ліндстром в Шикаґо цими днями відзначила 103 роковини з дня свого народження, хоч лікар 42 роки тому передбачав, що вона житиме ще тільки три місяці.

● Містоголова Республіканської Стейтової Організації, пані Джейн Г. Тодд заявила, що бувший губернатор Томас Е. Дюї не буде кандидувати на віцепрезидента ЗДА, бо він залишив політику і є великим прихильником віце-президента Ричарда М. Ніксона.

● До Ню Йорку приїхав японський лікар д-р Масуказа Фуджії, який перебув атомове бомбардування в Гірошімі 1945 року. В шпиталі „Мавнт Сайней", в Ню Йорку, він вивчатиме пластичну операцію, яку переведено на 25-тьма японськими жінками, що мали спотворені лиця внаслідок атомової експльозії.

● Президент Айзенгавер наіменував на наступні чотири роки головного лікаря д-ра Леонарда А. Шілі головою Публічного Уряду Здоров'я ЗДА. Шілі займає це становище вже восьмий рік.

● Федеральний Суд у Бостоні оскаржує конгресмена Томаса Дж. Лейна в тому, що він подав фальшиві дані про свої податки в роках 1949-1951 і обманув державу скарбницю на 38,542 доляри.

● Департамент рільництва повідомляє, що еспанський уряд закупив у ЗДА харчів на 64,800,000 долярів. Еспанія платитиме за харчі своєю валютою, яка буде передана на фінансування американських військових баз в Еспанії.

● Палата Репрезентантів відзначила свого спікера Сема Рейберна, який почав 44 рік праці на посту конгресмена, і провідника республіканської меншости Джозефа В. Мартина, який вже 32-ий рік перебуває в Конгресі. Конгресмени овацийно вітали цих конгресових ветеранів.

У Західній Німеччині змінено конституцію, щоб відбудувати армію

Бонн. — Західньо - німецький парлямент прийняв величезною більшістю голосів зміну конституції Німецької Федеративної Республіки, потрібну для побудови нової німецької армії. Переведено голосування над 14 додатками до конституції, які касують первісну поставу, що забороняла творити збройну силу і які встановлюють цивільну і парляментарну контролю над новими збройними силами. Ці зміни переведено 390 голосами проти 20. Речник соціялістів заявив, що хоч його партія (за винятком 20 послів, які таки голосували „проти") голосує „за" тими конституційними поправками, проте вона не змінює цим свого засадничого становища в справі німецького дозброєння.

Совєти признаються до зліквідування жидівських письменників — вину скидають на... Берію

Ню Йорк. — Представник нюйоркського жидівського щоденника „Джуїш Дейлі Форвард" Леон Крістал, який востаннє побував у Совєтському Союзі, привіз звідти інформації про долю багатьох жидівських письменників, що „зникли" були в 1948-1952 роках. Згідно з цими інформаціями совєтські офіційні чинники признаються тепер, що більшість з-поміж тих письменників зліквідовано і твердять, що це була „помилка юстиції", в якій завинив нерідусім Берія. Родини зліквідованих повідомлено щойно тепер про доконані екзекуції. В серпні 1952 року розстріляно таких видатних жидівських письменників, як Перец Маркіш (роджений в Україні, який якийсь час у Польщі і потім переїхав до Совєтського Союзу) та поетка-лірика Давида Гофштейна. Вісті про їх розстріл підтверджені вже офіційно. Крім них зліквідовано ще Давида Берґельсона (новеліст, народжений в Україні, який в 20-х роках відвідував ЗДА і потім перебував у Німеччині, звідки переїхав до СССР в 1929 р.), Іцика Феффера — письменника молодшої генерації, полковника червоної армії, який в 1943 році побував у ЗДА, як представник жидівського антифашистівського комітету і Лейбу Квітка, автора багатьох книжок для дітей. Багатьох з-поміж ув'язнених в роках антижидівської кампанії в СССР жидівських письменників тепер звільнено.

У Каїро радять прем'єри арабських держав

Каїро. — Три арабські держави заступлені своїми головами відбувають важливі наради, від яких залежить мир чи війна на Середньому Сході. Король Савді Арабії Савд прибув до Каїро літаком, що його ескортували тільки що одержані від Совєтів єгипетські торпедові літаки. Прибув також президент Сирії Шукрі аль-Куватлі. У почоті савді-арабського і сирійського голів держав знаходяться прем'єри і міністри закордонних справ тих держав. Швидко після урочистого, але короткого привітання високих гостей щгипетським прем'єром Гамалем Насером — почалися тайні наради, що їх пізніше перервано до наступного дня. За загальним переконанням — безпосередньою темою нарад є проблема втягнення до „невтрального" бльоку Єгипту, Навді арабії і Сирії, також Йорданії та удїлювання їй фінансової допомоги на місце допомоги від Англії, яка що напружені йорданськo-англійські взаємини довели б до зірвання їхнього дотеперішнього тісного союзу. Одначе у нарадах найвищих достойників цих трьох арабських держав є напевно мова про відношення до Ізраїлю та устійнення супроти нього дальшої політики.

Маленков їде до Англії

Лондон. — 15-го березня ц. р. прибуде до Лондону офіційна совєтська делеґація фахівців від електричної енергії. Головою тієї делеґації буде совєтський міністер електричної енергії, Георгій Малєнков, що став після смерти Сталіна совєтським прем'єром і в очах закордону був наслідником Сталіна, як совєтського диктатора. Делеґація совєтських техніків перебуватиме в Англії три тижні й об'їздитиме найбільші англійські електрівні. Вона приїздить на запрошення англійської Центральної Ради Електричности. Маленков із своїми „спеціями" приїздить до Англії рівно на місяць перед приїздом туди Булґаніна і Хрущова, що їх запросив був Іден під час минулорічної липневої конференції в Женеві.

В СВІТІ

● Між Сирією і Ізраїлем відбувся новий „прикордонний інцидент". Ізраїльський уряд оскаржує сирійських вояків у тому, що вони обстріляли два жидівські патрульні човни на Галилейському озері, при чому вбили двох поліцистів і ранили та взяли в полон інших.

● Сингман Рі, 81-річний президент Південно - Корейської Республіки, відмовився кандидувати втретє на становище президента, дармащо Ліберальна партія одноголосно проголосила його кандидатуру.

● Комуністичний Китай загрозив зірванням переговорів, які протягом семи місяців ведуться в Женеві „на амбасадорському рівні", оскаржуючи знову ЗДА у зумисному проволіканні переговорів. Американський репрезентант, амбасадор Джонсон із ЧСР, не відповів на це оскарження і виїхав до Праги, хоч заявив, що ще вернеться до Женеви.

● Проголошення суверенности Мароко, що було досі французьким протекторатом, поставило в дуже незручну ситуацію Еспанію, яка досі хвалилася прихильністю супроти арабів, маючи в своїй частині Мароко. В Тетуані, столиці еспанського Мароко, щоб протидіяти намаганню арабів маніфестували на честь французько - мароканської декларації, — проголошено виїмковий стан.

● В одиноків церкві баптистів у Москві відбулась урочиста Богослужба з подякою Богові за вирування президента Айзенгавера. Офіційно нараховують в СССР 2,500 баптистів. Пастором цієї церкви в Москві є Алексій Карпов.

● Вальтер Ульбріхт, генеральний секретар німецької комуністичної партії (офіційно: партія Робітничої Єдности) і віце-прем'єр східньо - німецького уряду, підпорядковуючись новій московській партійній „лінії", написав статтю, в якій відмовляє Сталінові титулу „клясика марксизму". Московський центральний партійний орган „Правда" зовсім промовчав треті роковини смерти недавнього „батька народів".

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВІДПОВІДЬ СОЦІЯЛІСТІВ

Провідники об'єднаних в II Інтернаціоналі соціялістичних партій 17-ти європейських країн, Канади й Ізраїлю відкинули минулої неділі, 4-го березня, пропозиції червоної Москви про відновлення спільного комуністично-соціялістичного „народного фронту" у вільних країнах. Це рішення винесено на конференції II Інтернаціоналу в Цюріху, у відповідь на попереджену великими пробними заходами резолюцію 20-го з'їзду Комуністичної партії в Москві із запрошенням соціялістів до коаліції. Соціялісти не тільки „рішуче відкинули" комуністичну пропозицію політичної співпраці, але навіть і самі переговори про це узалежнили від „мінімальної передумови" — відмови комуністів від своєї диктатури „у первісно вільному робітничому русі в усіх тих країнах, де він раніше існував і де був уярмлений або зовсім зліквідований комуністичною диктатурою".

Це не перший і напевно не останній раз намагаються комуністи використати соціялістів для своїх цілей. При допомозі і на спинах соціялістів вони здобули не одну перемогу, винищуючи опісля поголовно своїх соціялістичних союзників. У самому Совєтському Союзі соціялістичних „опортуністів" зараховується до „ворогів народу" і винищується безпощадно, а проте соціялісти потрібні Москві у ще не підкорених нею країнах, щоб при їх допомозі вивершити конституційні демократичні системи для їх же повалення.

Зокрема, потрібний Москві комуністично-соціялістичний „народний фронт" в європейських країнах — у Франції, Італії, Німеччині, Австрії та ін., де соціялісти грають як не першу, то другу ролю в урядах. Коли б до такої соціялістично-комуністичної коаліції в тих країнах прийшло, то їхня доля була б перерішена і в них „конституційно" повалено було б конституцію і встановлено комуністичну диктатуру за відомим зразком.

Мотиви, на яких оперто відповідь новим намаганням Москви створити у вільних країнах соціялістично-комуністичний „народний фронт", виясив дуже виразно генеральний секретар французької Генеральної Конфедерації Праці, Роберт Ботеро, у своїй заяві, переданій утримуваною Американським Комітетом радіовисильною „Визволення" для слухачів за залізною заслоною. Ботеро твердить, що французьке робітництво з гіркого досвіду переконалося, що єдиною ціллю комуністів є не служити інтересам народу і навіть не служити інтересам робітництва, а тільки використати всі можливості для захоплення влади та встановлення диктатури малої кліки людей, що керуються єдиним законом — наказом з Москви. „Ми не хочемо, — заявив Ботеро, — починати знову такий експеримент. Минуле навчило нас, що ціною співпраці з комуністами є воля. Ми не є нічиїми лакеями, ми є тільки на службі робітничої кляси. Робітнича кляса дає нам доручення, а не Кремль, не жадна чужа держава і навіть не жадна міжнародна організація, з якою ми можемо бути зв'язані, бо ми зв'язуємось тільки з такими інтернаціоналами, в яких кожний має право сказати, що він думає і в яких його респектують..."

Вільний світ з полегшею прийняв рішення соціялістів. Це тим більше, що в останньому періоді підступно викликаної Москвою атмосфери „відпруження" починалися вже знову соціялістично-комуністичні залицяння, виявлені хоч би у прогулянках соціялістичних лідерів деяких західних країн до Совєтського Союзу. Коментуючи цей розвиток, „Ню Йорк Таймс" м. ін. пише: „Комуністи все ще можуть впливати на соціялістичну політику, у великій мірі завдяки системі пропорційної репрезентації, що була фатальною для багатьох європейських демократій... Проте, соціялісти, не зважаючи на свої химери, зробили добру прислугу в недопущенні великих мас європейського робітництва попасти в комуністичну пропасть. Вони зроблять велику прислугу вільному світові, якщо вдержать лінію проти найбільшої загрози в світі сьогодні".

Це стосується і до українських соціялістів, які також мають на своєму конті всілякі „химери", що про них згадує „Ню Йорк Таймс", зокрема з часів українських визвольних змагань та державного будівництва під час і після першої світової війни, але які все ж відіграли важливу ролю в тих змаганнях. Вони теж між усіми іншими соціялістами антимарксистами найкраще знають справжню суть комунізму, і як їхню заслугу треба записати, що вони не занедбують нагод та можливостей, щоб це своє знання передати своїм однодумцям у вільних країнах. Це — велика місія, і немає причин сумніватись, що вони її продовжуватимуть.

ГЛОББ-ПАША

У 1080-сторінковому томі „Інтернейшенел Гу із Гу", лондонського видання 1952 року, знаходимо таку коротку біографічну нотатку: „Глобб, лейтенант-генерал, Джан Багот (далі йдуть скорочені назви його військових відзначень), британський старшина, нар. 1897 р., абсольвент Челтгемського каледжу і Королівської військової академії, 2-ий лейтенант королівських інженерів у 1915 р., служив у Франції в 1919 р., у 1920 р. в Іраку, адміністраційний інспектор при іракському уряді в 1926 р., командуючий старшина в пустинному обширі (Колоніяльна Служба, Трансйорданія) в 1930 р., командуючий старшина Арабського Легіону, Трансйорданія, від 1939 р. в Йорданії, автор книжки „Історія Арабського Легіону" (1948 р.), мешкає в Аммані. Головна кватира Арабського Легіону".

Вже з цієї короткої нотатки можна вичитати чимало: англійський старшина з високою фаховою освітою, пережив першу світову війну з англійським експедиційним корпусом у Франції, а від 1920 року — отже 36 років — перебуває безперервно на Близькому Сході, спершу в Іраку, подім в Йорданії, понад 16 років є командантом заснованого формально в 1921 році англійським полковником Франком Пеком, а фактично створеного ним, Глоббом, Арабського Легіону. Чого не згадано в „книжці „Хто-що", це легенди, яка вчерть сторіччя окутувала його ім'я, ставлене нарівні тільки з іменем не менш легендарного Томаса Едварда Лоренса, „лева пустині", що в 1935 році, через рік після закінчення військової служби в англійському летунстві — згинув у досі публічно нез'ясованій мотоциклевій катастрофі в Англії. Джан Багот Глобб відомий з своєї мовчазности й своєї відрази до розголосу. Як на іронію, його прізвище стало голосним бувальцем в цілому світі, в зв'язку з найбільшою міжнародною сенсацією цих днів. Коротко: минулої п'ятниці, 2-го березня ц. р., Джан Б. Глобб, що був ще недавно обожуваним в арабському світі героєм, символом приязни західнього світу, зокрема Англії, до арабів, одним із найвпливовіших діячів, сильних реальною силою команданта найкращої на Близькому Сході бойової одиниці, — „некоронований король" Йорданії, як його звали на його пересердя, — був силою скинений із свого командного становища і мусів за кілька годин після того відлетіти на Захід.

Приділений 36 років тому як 22-літній старшина до англійської залоги в Іраку, Глобб так захопився східньою атмосферою і арабською культурою, що досконало опанував арабську мову з її місцевими діялектами, почав одягатись по-арабськи і прийняв арабські звичаї в щоденному житті. Походячи з старої англійської старшинської родини, маючи за собою військову академію і будучи тричі раненим у першій світовій війні, з якої виніс військові ордени за хоробрість, Дж. Б. Глобб швидко ступав угору по драбині військової кар'єри. У другій світовій війні він був організатором і командантом арабів по стороні альянтів. Низький на зріст, з рідким білявим волоссям і короткостриженими вусиками, тихий, спокійний, але залізної енергії і подивугідної особистої відваги, у біло-червоному тюрбані й арабському широкому плащі, він зібрав був біля себе сотню бедуїнів, які — через своє довге волосся — швидко дістали в усьому арабському світі назву „глоббових дівчат". Це були горлорізи, що їх бойова вартість далеко перевищувала їхнє число й озброєння. Він став посередником і суддею у спорах поміж арабськими ватажками — шейхами. Завдяки своїй популярності та організаційному хистові, з них із 100 бедуїнів розрісся у 20-тисячне модерно — за допомогою Англії — озброєне військове з'єднання.

Офіційно Дж. Б. Глобб став командантом Арабського Легіону в 1939 році. У другій світовій війні він здавив пронімецьку револьту арабів в Іраку. Англія давала на Арабський Легіон гроші й постачала йому весь виряд і зброю. Це продовжувалось і після того, як Палестина, як англійська колонія, по другій світовій війні розпалась, а в частині її території постав Ізраїль. Під час ізраїльсько-арабської війни Легіон воював по стороні арабів і був єдиною арабською військовою одиницею, яка не зазнала воєнної поразки. Жиди ненавиділи Глобба-Пашу, а їх революційна організація Іргун Цваї -Леумі видала на нього присуд смерти і призначила нагороду за його голову. Коли в 1946 році Йорданія дістала самостійність, Глобб-Паша став приятелем і найближчим дорадником першого короля Йорданії Абдуляха Ібн Аль-Гуссейна. Арабський терорист, ворожий тісному союзові Йорданії з Англією, пов'язаному пактом про взаємну допомогу з 22 березня 1946 р., відновленим у дещо зміненій формі 15 березня 1948 р., — вбив того першого монарха Йорданії 20 липня 1951 р. Його син не дорівнював батькові ані фізично, ані умово, і — проголошений королем як Таляль I, — 5 вересня 1951 р., був уже 2 травня 1952 р. здетронізований парляментом, як невідповідальний за свої вчинки. Водночас, того ж самого дня, королем Йорданії проголошено сина здетронізованого короля і внука „великого" Гуссейна, так само Гуссейна, для якого Глобб був тоді так само символом протекції Англії, приязни білого світу та державної мудрости. Глобб-Паша був формально на службі в короля Йорданії. Від 1916 року він рахувався в англійській армії, як „адміністраційний" старшина, а від 1948 року був на списку „резервових" старшин. Фактично він координував військово-політичні інтереси Англії і арабів на Середньому Сході, бувши подвійним патріотом — Англії і арабського світу. Одружений в 1947 році з англійкою, має сина і доньку, адоптовану арабську сироту.

Тільки на тлі такого життьового шляху генерала Дж. Б. Глобба і такого тісного пов'язання англійської і йорданської політики можна зрозуміти той удар, що його відчули в Лондоні, діставши несподівану вістку, що 2-го березня ц. р. генерала Глобба король Гуссейн просто „диміссіонував" разом з двома іншими англійськими старшинами, які займали ключові позиції в Арабському Легіоні, і того самого дня, під „охороною", а фактично під ескортою танків, доставив на летовище і випровадив з Йорданії. Коли пригадати, що Йорданія — це країна з територією 37,500 кв. миль, отже приблизно така, як стейт Індіяна, з населенням півтора мільйона душ, яке збільшилось на яких 600,000 арабських утікачів з нинішнього Ізраїлю, то можна уявити собі пропасть, що ділить нинішній міжнародний світ, а в ньому Британський Коммонвелт, від міжнародного світу з-перед другої світової війни, з тодішньою великобританською потугою. Чи можна подумати, щоб колись маленька державка з населенням в одну четвертину мешканців Лондону, дозволила собі безкарно образити так „гордий Альбіон"?! Правда, Йорданський уряд негайно запевнив амбасадора Англії, що Йорданія буде надалі зберігати союзницький договір з Англією з 1948 року. Але ж ніхто не має сумніву, що видалення ген. Глобба з Йорданії у такій різкій формі та перебрання арабами командування Арабським Легіоном — це остання з ряду великих поразок не тільки Англії, але й цілого вільного світу у дипломатичній грі за включення арабського світу в протисовєтський бльок. Колись боєць проти Ізраїлю — тепер генерал Глобб був проти підюджуваного Москвою арабського ультранаціоналізму, який штовхав до нової „святої" війни мусульманського світу на знищення ізраїльської держави. Це й зробило його в очах арабських фанатиків „зрадником", і остаточно перемогла фанатична агітація, яка була на руку і персональній амбіції єгипетського прем'єра Нассера, і Москві. Перемога над „колоніялізмом" Англії в даному випадку стала, безумовно, перемогою також совєтської закордонної політики, ціллю якої є викинути Захід з Азії і встановити в ній „нейтралізм", як чудовий терен для комуністичної інфільтрації.

Роман Смаль-Стоцький

УКРАЇНСЬКЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО В ЛИТОВСЬКО-ПОЛЬСЬКОМУ СПОРІ

Спомин у зв'язку з литовсько-польським діялогом на сторінках „Культури"

Відомий журнал польської еміграції „Культура" в Парижі, який у пристойному тоні обговорює теж українську проблематику, відкрив свої шпальти для дискусії на тему польсько-литовських взаємин. Появилося вже друге число, в якому відомі діячі Литви й Польщі забрали слово. Всі добре пам'ятаємо, як то 1920 року військо генерала Желіговського „збунтувалися" з волі Пілсудського і прилучили Вильно до Польщі. Це затруїло взаємовідносини Литви і Польщі майже на весь період між світовими війнами, і тільки перед вибухом другої війни Польща військовим натиском змусила Литву встановити з нею „нормальні дипломатичні взаємини" і дозволити на прикордонний рух. Бо до тієї хвилини ці дві держави, що колись творили спільну Польсько-Литовську державу, взагалі „не розмовляли" одна з одною.

Думаю, що й наша політика повинна стежити за тією дискусією, бо і Литва і Білорусь і Польща наші сусіди. І справа їх взаємовідносин стане для нас скоріше чи пізніше важливим питанням. Тому хочу при цій нагоді написати сторінку із дипломатичної історії УНР двадцятих років, хочу подати кілька споминів, зв'язаних з литовсько-польськими взаєминами, як матеріял для нашої історії та сучасної політики.

6-го травня 1926-го року маршал Пілсудський з боями взяв Варшаву і переворотом установив свою владу. На чолі УНР стояв тоді наступник Гол. Отамана Андрій Лівицький, бо ще 1925 року Симон Петлюра згинув на вулиці Парижу. Прем'єром був у Парижі Вячеслав Прокопович а міністром закорд. справ Олександер Шульгин. Я виконував тоді функції віце-міністра закордонних справ в екзильному уряді УНР, а після травневого перевороту в Польщі, уряд УНР призначив мене своїм зв'язковим послом при новому польському уряді. Під особистим проводом президента Лівицького відбулася конференція із визначними пілсудчиками, і я мав доручення вияснити їм підставові концепції закордонної політики УНР. Ще від мого посування в Берліні, де посли України, Грузії, Білорусі, Вірменії мали свої щотижневі конференції і творили спільний фронт поневолених Москвою націй, ідея спільного фронту всіх Москвою поневолених народів під проводом України здобувала собі чимраз більше прихильників. Уже в Лондоні 1923-24 року я цікавив нею політичні і військові кола та журналістів різних провідних націй. Та всюди по хвилині запалу, приходило прохолодження, і всі звертали мені увагу на промовистий факт: литовсько-польських взаємовідносин. Не зважаючи на смертельну загрозу червоної Москви для Литви й Польщі, ці дві нації не вміли створити спільного фронту, не уміли розбудувати його через Латвію, Естонію аж по Фінляндію. Ці факти підривали всяку віру Заходу не тільки в державницький розум цих націй, але й в реальну вартість усіх поневолених Москвою націй і їх ідею спільного опору проти червоної Росії та її нового імперіялізму. Не завиваючи в папірці, я, за згодою през. Лівицького на конференції це все співробітникам Пілсудського виложив у приявності нашого військового міністра Володимира Сальського, Миколи Ковальського, Евгена Лукашевича і інших, як перелу трудність нашої закордонної політики, а як другу, справу українців, що опинилися в границях Польщі, справу українського університету й автономії Сх. Галичини й Волині. Польським промовцем був Тадеуш Голувко, уроджений в Туркестані, соціяліст, що часто на шпальтах „Роботніка" брав в оборону українців проти ендеції. Він дійсно розумів національне питання в більшевії і вважав його за єдину зброю проти червоної Москви. Багато він тоді понаобіцяв нам, бо був емоціональною людиною, і для внутрішньої і для закордонної політики. Голувко мав вступ до Бельведеру, і Пілсудський уживав його часто як свого особистого зв'язкового з президентом Лівицьким. Розуміється, прихід Пілсудського до влади, недавнє скритовбивство С. Петлюри, факт, що наступником Петлюри став Андрій Лівицький, сигнатар Варшавського договору, зактуалізував негайно всю українську справу, — і від побачень із закордонними послами у Варшаві було важко обігнатися. Це тим більше, що швидко потім Голувко був призначений начальником Східнього Відділу Міністерства закордонних справ.

Та ще до того часу сталася важлива подія. Історичні події часто йдуть серіями, і, по перевороті Пілсудського, 17 грудня 1926 р. прийшов переворот у Литві Вальдемараса. Німецька преса оголосила біографію Вальдемараса і згадала, як то він приїхав був до Берестя-Литовського на українській дипломатичний пашпорт, як консультант нашої мирової делеґації. Це був факт, Вальдемарас з вибухом революції переїхав з Петербургу до Києва, де брав участь, як обсерватор, на З'їзді неросійських народів, і потім дійсно УНР зробила йому ту послугу. Переворот Вальдемараса зробив велике враження на пілсудчиків, негайно прийшов Голувко і запитав, чи я його особисто знаю. Я декілька разів зустрічався з ним в Берліні, спільно обідали й вечеряли, і ще тоді, 1919-го року, спільно „мріяли". За кілька днів Голувко прилетів під вечір до мене, забрав до президента і попрохав, щоб я поїхав від імени УНР до Ковна на побачення з Вальдемарасом і передав йому пропозицію щодо полагодження виленської справи. Голувко зобов'язав нас тайною, що це — пропозиція прямо від Пілсудського, але просив, щоб переказати Вальдемарасові, що це пропозиція діяча, зближеного до маршала. Головні точки були: Польща згодиться, щоб Вильно стало „кондомініюмом Польщі й Литви" і щоб до Вильна переїхав литовський уряд і університет; передумовою — негайне нав'язання нормальних дипломатичних зв'язків на урухомлення залізниці й прикордонного руху. Президент Лівицький нічого не любив „негайно" рішати, все мусило трохи „полежати". Та як на другий день Голувко став добиватися рішення, то президент скликав нову нараду із Сальським, і Сальський настояв, щоб я негайно від уряду УНР таки поїхав. Його цікавила не тільки Литва, а й Білорусь, що її самостійність скоротила б українську границю з евентуальною Росією на одну третину.

Так я в січні 1927 року ще поїхав через Гданськ до Кенігсбергу, зайшов до литовського консуля, представив мій український дипломатичний пашпорт і попрохав візи в Ковно. Це відома річ: чим менша держава, тим більша „ексіґенція" — консул. Та я притиснув дискусію і зажадав, щоб він мене телефоном сполучив з прем'єром Вальдемарасом, і за кілька хвилин вже мав розмову. По-німецьки розмовляючи (він цілком добре володів цією мовою), я заявив, що бажаю особистої зустрічі для важливої політичної розмови від імени УНР. І, дістали негайно візу, під вечір я вже був у Ковні, маючи зарезервовані кімнати в готелі „Континенталь". За яку годину, коло 10-ої вечора, авто Вальдемараса забрало мене до палацу прем'єра.

Я увійшов до вестибюлю, де спала у повнім озброєнні ціла чета. Перед вікнами палацу стояли кулемети, а у фотелі з пістолею на столі дрімав старшина... За кількахвилин прийшов Вальдемарас і забрав мене до свого кабінету. По звичайній дипломатичній формальністиці, привітів від нашого президента й уряду УНР, я одверто сказав йому, чому тодішній стан литовсько-польських відносин шкодить визвольній справі усіх поневолених Москвою народів, і що такий стан — це властиво, вода на московський млин. Уряд УНР був союзником Польщі за Пілсудського в 1920-му році, а тепер Пілсудський повернувся до влади. Маючи зв'язки з новою владою в Польщі, уряд УНР ствердив, що була б тепер нагода упорядкувати литовсько-польське непорозуміння, і тоді я подав йому до відома пропозицію. Коло півночі я повернувся до готелю для чужинців, що його характеристикою був запах капусняку по всьому будинку.

Наступного ранку оглянув я Ковно і всюди, на вулицях і по ресторанах, із здивованням ствердив як багато було поляків у столиці Литви. По обіді знову запросив мене Вальдемарас і поінформував, що після наради з президентом Сметоною, він не уважає пропозицію „кондомініюму" за підставу до розмов, бо Вильно — їхня законна столиця. Далі, пам'ятаю, він в дуже рожевому світлі зарисував майбутнє Литви, був певний підтримки збоку Німеччини й Італії, бо в Лізі Народів для справи Вильна, і запевняв мене, що екзильний уряд УНР перебільшує небезпеку Москви. Я подякував Вальдемарасові за побачення і на прощання згадав йому, яку велику кривду Литва зробила Україні, коли на балтійсько - чорноморській конференції в Булдурі заявила, що українська справа є внутрішньою російською питанням. Він трохи збентежився і почав запевняти, що він тут ні при чому, витягнув якусь литовську срібну монету і показав мені стилізований „тризуб" під гербом як символ колишніх зв'язків Литви з Україною. Не легко було вислухувати Вальдемараса, бо він був „скінчений" професор, що всякі справи починав від „римського права" і часто забував, що він не в університеті. Він був малий на зріст, грубенький, рудий, зі „щіткою" на голові, говорив повільно зі зложеними на черевці руками, що їх великі пальці крутилися весь час в млинку.

Так скінчилася моя місія. Польсько-литовська незгода була нещастям для всіх балтійських націй, що не зуміли сконсолідувати балтійське крило колишніх російських колоній від Польщі аж по Фінляндію у кріпкий оборонний союз проти нової червоної Росії. А що це була б за протимосковська сила, показує приклад Фінляндії у другу...

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК (УВАН)

ШЕВЧЕНКО

Річник 5.

(2)

ЮРІЙ СЛАСТІОН

ОПАНАС СЛАСТІОН — ПЕРШИЙ ІЛЮСТРАТОР ШЕВЧЕНКА

Чому це було так? Треба мати на увазі, що старої України тоді ніхто, крім хіба деяких фахівців, не знав; отже селян, старців, сиріт було легше малювати, ніж запорожців, гетьманів, гайдамаків, чи морський похід, чи бій з турками або поляками, цебто речі, про які дехто з мистців може й мав загальну уяву, але не знання, і які треба було б вивчати, шукати матеріялів, пам'яток, а це вимагало років праці. Через те мистці, якщо й зверталися до творів Шевченка, то брали все „Наймичку" та інші „селянські" теми. Але й селянський український побут представляли, не вивчивши його ґрунтовно, відкидаючи через незнання, або й з розмислом, багато суто українських ознак та деталів в одежі, архітектурі хат, їх прикрасах та обладнанні, надаючи зображенням героям та сценам примітивнішого, дещо „пролетарського" вигляду, і зменшуючи тим національний характер своїх мистецьких праць.

Але основна причина всього цього була загального характеру: це був дух того часу, бо в російській імперії саме тоді панувало в духовому та культурному житті країни т. зв. народництво з його ідеалізацією „мужика". Опанувавши філософську думку, літературу й мистецтво, народництво повернуло їх до того ідеалізованого мужика, і зробило його головним героєм нових літературних та мистецьких творів. На першому пляні були в народництві соціяльні постуляти, і хоч воно виступало під визвольними кличами і було під певними оглядами прогресивним рухом, але народники не визнавали національного визволення поневолених підросійських народів; їх ідеологія була загальноросійською, великодержавною. Через це — лише ті твори Шевченка, де було виведено бідних селян, могли відповідати народницьким вимогам, бути ніби українським варіянтом народництва. Взагалі ж Шевченко, як борець за національне визволення України, був для народників неприйнятним.

Тим часом читач, дивлячись на ті образи, вірив, що Україна є і була тільки країною поневолених селян. Цей стан треба було змінити, виправити. Хтось мусів зрозуміти цю кривду, цю фальш, вийти на боротьбу з нею, перебороти, усунути її, і повернути всю ту систему традиційних поглядів у правдивий бік. Яким же чином таке велике й тяжке завдання можна було виконати мистецькими засобами? Очевидно, треба було дати зовсім іншого характеру образи України, зокрема зілюструвати Шевченка, взявши інші його твори, і наочно показати, що він не був виключно мужицьким поетом, а Україна не була й не є безславною країною, що вона має героїчне і славне минуле. Треба було „показати з усіма деталями, як саме „було колись в Україні"... „показати правдиве обличчя старої України, і зробити це з любов'ю до неї, з досконалим знанням її на підставі ґрунтовного її вивчення.

Виконати це завдання судилося артистові маляреві Опанасу Сластіонові. Він перший з мистців-українців зрозумів і поставив перед собою це завдання. І хоч він, як фахівець, уявляв собі його розміри й трудності, розумів, які великі жертви мусітиме зложити, скільки сил, часу, молодих найцінніших років доведеться офірувати, від скількох благ світу доведеться відмовитися, але розумів також, що мусить це зробити.

І от, молодим юнаком, ще студентом Петербурзької Академії Мистецтв, після довгих роздумувань, ваган, внутрішньої боротьби, — він остаточно вирішив взятися до виконання того завдання і кинув для сповнення цієї мети всі сили свого таланту, свого творчого духу, і працював непосильно й настирливо щось шість чи сім років. І коли врешті появився наслідок його праці, й вийшли друком ілюстровані ним „Гайдамаки" Шевченка, то всі побачили, що створено щось нове, інше, небачене, що прийшла нова доба у мистецькій інтерпретації та сприйнятті Шевченка, який тепер промовлятиме до нащадків не самим своїм словом, а й образами свого найкращого ілюстратора; що з цих образів говорить сам Шевченко. Так воно й було, бо й по сьогодні, після 70 років, ця праця мистця залишається найкращою того роду й неперевершеною.

Народився Афанасій Юрійович Сластіон 14 (2) грудня 1855 року в м. Бердянському, що лежить на півдні України, на березі Озівського моря. У перші половині минулого сторіччя відбувався інтенсивний переселенчий та заробітчанський рух з перенаселеної центральної України на т. зв. слободи, до південних незайманих степів. Тут виростали нові села, станиці, хутори, поставали нові міста й слободи, — процес заселення т. зв. Слобожанщини саме завершувався. По березі ж обох морів будувалися нові портові міста, було велике запотребування на всі роди праці, і ці можливості заробітку, промислу й торгівлі притягали сюди шукачів щастя з сусідніх країв. Крім українського селянства, сюди плили також потоки інших народів: вірмен, греків, болгар, німців, а пізніше й росіян. Батько Афанасія, Юрій, — десь у 30-х роках, зовсім ще молодим хлопцем, здається, ще разом зі старшим братом Григорієм, покинули рідну Кропивну Золотоніського повіту на Полтавщині, і теж пішли шукати щастя в тих привабливих південних краях. Належачи до козацького стану, вони мали свободу руху й вибору проживання. Старший брат Григорій був зв'язаний з родиною й господарством, і повернувся додому; молодшому ж Юрієві повелося, він залишився тут і одружився. Не знати, чи вчився він у фахівців, чи самотужки опанував мистецтво церковного малярства, але за якийсь час він вибивається на самостійного майстра іконописця, виконує замовлення на розпис церков, а скоро по народженні свого першого сина Афанасія, переноситься з родиною до міста Ногайського, на власний ґрунт, де й проходять дитячі, отрочі та ранні юнацькі роки майбутнього мистця.

ЗНОВУ МАРТ...

Знову март, і Марія в вечір, —
Десь далеко зідхала весна,
Від зідхання тремтіли плечі
І дзвеніла від зір тишина.

Так з'явилась ти ще раз
[ці ще раз.
Простір дихав вітрами. Внизу ж
Місто чорно гуло, як печера, —
Улоговина тії душ.

І повірив навік, що воскресне
Мляво подав посмертний сніг.
Та, здавалось, то —
[цвіт черешні,
То — зозфірені квітнуть пісні.

ЄВГЕН МАЛАНЮК

ПЕРЕСЕЛЮЮТЬСЯ З АРҐЕНТИНИ ДО ЗДА

(едо) В місяці лютому розпочалася хвиля виїзду численних українців, майже виключно з т. зв. нової еміґрації, з Арґентини до ЗДА, що має набрати великих розмірів в найближчих місяцях березні і квітні і зростатиме протягом усього 1956 р.

В суботу 25 лютого Управа „Добрусу" в Буенос Айресі влаштувала в приміщенні Українського Клюбу прощальний вечір письменникові А. Калиновському-Галанові, що мав першого березня відлетіти до ЗДА. На вечір зійшлося до 70 осіб. Були численні промови. Від української колонії прощав А. Калиновського голова УЦРепрезентації, проф. Є. Онацький. На другий день прощала А. Калиновського Спілка Науковців, Літераторів і Мистців, якої він був одним із членів-основоположників. Впродовж побуту в Арґентині, А. Калиновський, працюючи фізично (шевцем), видрукував збірку „Пахощі"(вид. М. Денисюка) збірку „Поразка Маршала" (вид. Добрусу і „Перемоги"), і п'єсу „Володар Страх"(вид. „Перемоги"), що всі мали прихильні рецензії. Вид-во „Перемога" закінчує тепер друком його книжку „Будні совєтського журналіста".

А. Калиновський співпрацював в „Нашому Кличі", в „Українському Слові", в „Овиді", в „Порогах" і в „Мітлі". Його від'їзд відчуває українська спільнота в Арґентині, як значну втрату на культурному фронті.

„Овид", місячник, що виходив в Б. Айресі протягом 6-ти років, сповістив в числі за грудень 1955, що вийшло з друку в кінці лютого 1956, тимчасове своє припинення, з огляду на близький виїзд свого видавця і редактора п. М. Денисюка до ЗДА. У сповіщенні про тимчасове припинення висловлено намір видавця відновити видавання журналу в половині 1956 р. в „журнальному оформленні" себто книжкою. Де саме має виходити відновлений „Овид", не сказано.

„Мітла" в числі за лютий 1956 також повідомляє своїх читачів, що вона втратила, через виїзд до ЗДА, двох своїх головних співробітників — Івана Евентуального, сатирика-поета і А. Климка, карикатуриста. Видавець „Мітли" ще не повідомив читачів свого місячника про свій власний виїзд, але тут уже всім відомо, що десь у початку квітня має він з родиною також виїхати до ЗДА, і з тим „Мітла" тимчасово також припиниться, щоб розпочати, мабуть, виходити вже в ЗДА.

А. Климко, що своїми карикатурами в „Мітлі", головно на теми інтернаціональної політики, здобув загальне признання, навіть і в чужинецькій пресі, що деякі з тих карикатур передруковувала, за фахом маляр і театральний декоратор. Як маляр він залишив по собі сталу пам'ятку в українській церкві в Берісо, вкривши її цінними малюнками, фресками(деякі з з них були відпродуковані в Альманаху „Відродження" на 1955 р.). Як декоратор, А. Климко працював в арґентинському театрі „Сервантеса".

Але не тільки до ЗДА і до Канади виїздять українці з Арґентини. Чимало їх — із тих побаламучених московською пропаґандою, — вертається також „на родіну". А з огляду на те, що разом з ними їдуть і давні українські поселенці з Параґваю та з Уруґваю, Москва вважала навіть за відповідне винайняти спеціяльно арґентинський корабель „Ентре-Ріос" на реґулярне плавання між Б. Айресом й Одесою. Довідуємося, що на перший рейс зголосилося 150 осіб, але вважають, що до кінця березня, всі квитки буде випродано. З цього приводу в уруґвайському парляменті піднісся був голос тривоги що до кампанії виїзду українських селян, але представник уряду відповів: „то їдуть комуністи. Хай собі їдуть! То все люди старшого віку, хоча є серед них і молоді . . . ." Ця заява зустріла цікаву відповідь у деяких арґентинських часописах, які зазначили, що було б легковажно називати людей, які вертаються „на родіну", „комуністами", — мабуть, є серед них і комуністи, але більшість — то люди, що тужать за батьківщиною і — в цій тузі піддаються комуністичній пропаґанді московських аґентів, зацікавлених у тому, щоб паралізувати ворожі еміґрантські настрої.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

Вечір Пісні і Танку

В неділю 26-го лютого гостив у Филаделфії Мішаний Квартет „Бандура", який разом із відомою загально балериною Ромою Приймою подарував нам повну програму під загальною назвою „Вечір Пісні і Танку". У складі квартету „Бандура" два бандуристи: керівник квартету Роман Левицький (бас) і Володимир Юркевич, як теж дві співачки Галина Хамула (сопран) і Христя Карпевич (альт). Головне завдання квартету передати чар української пісні у такому виді, в якому вона витворилась в українському побуті в рідній землі. І гарні народні строї, і підбір пісень, і їх спокійне і природне виконання створюють настрій, який нагадує і дає знову переживати давній рідний побут. В програмі були народні пісні, стилізовані нашими композиторами, чи теж і композиторські твори, які вже стали народними. Між композиторами Лисенко, Леонтович, Колесса, Ступницький, Кошиць, Фоменко. У виконавців звучні, хоч і не великої сили голоси, інтерпретація пісень поправна з великим вирозумінням для народного гумору, захованого в них. Загально більше подобались жартівливі пісні, в яких головно мав успіх Володимир Юркевич. Фоменкова „Повстанська" вимагає більшого темпа й ударности, хоч і сама бандура спричиняє „сантиментальний" тон.

Окрасою вечора була балерина Рома Прийма, яка у своєму репертуарі, крім відомих її креацій „Верховини" до музики Людкевича і „Обливаного понеділка" до музики Фоменка (цей останій танок знаменито переданий на фільмову плівку), показала два нові танки. Головно „Чайка" до музики Варвінського звернула увагу. Це знову танцюристка шукає теми і мистецьких образів в нашій історії. Чайка — це символ із української історії, якому присвятив свій віршований твір гетьман Мазепа. Танцюристка з повною силою експресії зуміла передати цей трагічний образ. Ритмічні рухи рамен й уклад тіла знаменито характеризували птичий лет. Оригінальний костюм у сірому вповні пристосований до безнадії, яку зображує картина.

Танок „Сваха" до музики Мусоргського бадьорий. Прийма живе у бадьорих повних життя танках. Тут і її мімічна гра доповнює її танкове мистецтво. Багатий і дуже кольоритний у неї в цьому танку костюм.

При фортепіяні співавтором успіху була пані Іванна Прийма. На вечорі „не дописала" публіка. Завинила в цьому за скромна пропаґанда. Сердечна нотатка у „Свободі" із фотознимкою пера нашого приятеля Ікера не дійшла на час. Це число „Свободи" дістала Филаделфія аж у понеділок, після виступу.

(от)

Рачестер, Н. Й.

Українська Федеральна Кредитова Спілка.

Дня 15 січня 1956 р. відбулися річні загальні збори членів Спілки. Спілка має поважні успіхи. Кількість членів, вкладачів і виданих позичок за рік подвоїлися.

На 31 грудня 1955 року було: членів фізичних 250, членів організацій 10, вкладів $53,546, видано 81 позичку на $57,311, чистий зиск $1,428.

Ухвалено видати членам дивіденд на вклади 3% і вернути позичковцям 1/10 частину від сплачених ними %% за позички.

Позички були видані — на хати 60%, на авта — 18%, на організацію підприємств — 11,3%, рухоме майно — 5%, сплата інших боргів — 2,8%.

Велике запотребування на позички пояснюється тим, що позичка Спілки є значно дешевшою ніж у приватному банку, а саме становить $4.86 за $100 позики на рік при щомісячних сплатах. А також ще й тому, що позика є заасекурована. Це значить, що, якщо позичковець втратить працездатність або помре, то спадкоємці позики не сплачують. Той факт, що деякі члени позичали в Спілці, щоб сплатити свій борг в іншій установі, показує наскільки позичка Спілки є більш корисною.

Як уже вище сказано найбільш позичок видано на купівлю хат. Управа Спілки одержала ряд подяк за те, що своєю позичкою допомогла придбати хати. Важливою ділянкою є також позички на купівлю авт. Відомо, що 75% авт купується в кредит. Кредит фірм є дуже дорогий — від 12% до 24%. Коли невистачає власної готівки — то найкраще позичити у Кредитовій Спілці. Коли позичає в Спілці приблизно 50% вартости авта, то покупець може заощадити собі неменше як $250. Спілка також зробила початки допомоги організації українського промислу. Це є одне з великих наших завдань.

В загальному можна сказати, що Спілка багато допомагає своїм членам-вкладчикам і позичковцям. Спілка дійсно стає джерелом сталого добробуту членів. Але відносно успішний розвиток Кредитової Спілки є одначе недостатнім, порівнюючи з нашими можливостями. Поза Спілкою є ще тисячі можливих членів і на жаль їх мільйони долярів ще й досі належно не служать ім і своїй громаді.

Гаслом річних зборів було не заспокоюватися теперішніми успіхами, а змагатися за більше, скорше і краще. Змагатися за мільйоновий оборот в недалекому майбутньому.

Вважаємо, що Спілка вже перемогла головні труднощі організаційного періоду. Головна дотеперішня перешкода — упередження, тепер в значній мірі усунена. Спілка успішно доводить, що вона є справою всього українського громадянства м. Рачестера. Друге важливе питання це — довір'я громадян до Кредитової Спілки. З нашого глибокого переконання Кредитова Спілка заслуговує найбільшого довір'я, бо дає більші ґарантії і користі, ніж приватний банк тому, що:

1. Спілка має над собою опіку і контролю Федерального Уряду;

2. Вклади членів є заасекуровані в повній сумі;

3. Кредитова Спілка провадить лише певні (не спекулятивні) фінансові операції, а саме — позички членам; і

4. Діяльність керівних органів Спілки знаходиться під наглядом всіх її членів. Про стан Спілки постійно інформується членів.

Спілка урядує щоп'ятниці і в суботу від 7 до 10 години у вечорі, в приміщенні Українського Народного Дому, 831 Джозеф Евню.

Ілля Деміденко.

● Власники акцій підземки „Гадсон — Мангаттен" не погоджуються на купівлю нових вагонів з охолоджуваним повітрям (5,000,000 долярів), бо це, на їх думку, спричинило б руїну цього підприємства.

УКРАЇНСЬКЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО В ЛИТОВСЬКО-ПОЛЬСЬКОМУ СПОРІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

гій світовій війні. Литовсько-польська незгода була нещастям для всіх Москвою поневолених народів, — а для Польщі й Литви стала вона однією з дощок до труни їх самостійности.

Та найдивніший аспект цього литовсько-польського спору був у тому, що, — коли залишити „історичні права" обох цих держав, а стати на становище новітньої ідеї самовизначення націй, — навряд чи Литва й Польща могли мати претенсії до Вильна. Може тепер етнографічні відносини навкруги Вильна на користь литовців змінені, але поміж 1920 і 1938 роком, коли я з десяток разів відвідував Вильно і ці справи студіював на прохання кількох англійських дипломатів, то етнографічні дані для Вильна були ось такі: місто було жидівське із славним жидівським культурним осередком, другою нацією були в ньому поляки, а литовців мешкало коло 6-7.000 (ці дані були від литовців); литовська етнографічна територія зближалася із заходу до Вильна на яких 20 кілометрів, а ціле Вильно було оточене білоруською етнографічною територією. Кілька разів я відвідував і щотижневі торги у Вильні, і завжди переконувався, що білоруська мова й білорусини домінували. У Вильні я відвідував також і братів Луцкевичів і їх Білоруський Музей, з прегарними зразками церковного мистецтва, фелонами та з княжої доби срібними перстенями білоруських князів з тризубом. Білоруські культурні діячі всі знали особисто митрополита Шептицького, і зв'язки з українським Львовом були дуже живі.

Багато міст я знав в Европі. Та Вильно — єдине поміж містами. Це перехрестя націй, литовців, поляків, білорусинів, жидів, татар; це перехрестя вір, католицизму, православ'я, юдаїзму й ісляму; це — перехрестя культур і архітектурних стилів! Це все надавало цьому містові якийсь дивний чар, — а для українця ще й спомин про перебування Тараса Шевченка у Вильні.

Вислід польсько-литовського спору за Вильно? Немає його Польща, немає його в дійсності Литва, — а має червона Росія, і вона те місто зрусифікує. Та нам треба дивитися в майбутність. І якщо по упадку большевизму не має наступити „війна-різня всіх проти всіх", то треба вже тепер нам з тутешнього терену Америки проповідувати, як єдине спасіння, принцип самовизначення народів і прикордонних плебісцитів під міжнародною контролею для вирішення всіх спірних граничних питань. Може тепер вже всі народи зрозуміли, що і їх дії підпорядковані моральним законам Творця, і що кожна кривда й несправедливість, заподіяна слабшому сусідові, скорше чи пізніше пометиться на державі тієї нації, що ту кривду зробила! Слава здобутків аґресивного імперіялізму — триває коротко і завжди кінчиться трагедією. Це мораль з історії Европи за останні десятиріччя. Чи еміґрації уярмлених Москвою народів в Америці свідомі тих своїх завдань, перед які їх майбутність поставить?

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 62

На фонд „Веселки" заколядували діти в Монтреалі Р. Мудрик, В. Мудрик, В. Біленко	$ 6	Б. Оленчак, Реґіна	1
Д-р В. Петришин, Клінтон	5	І. Зуйко, Лінден	1
В. Никифорук, Ню Йорк	5	П. Ониско, Голсопл	1
В. Вірщук, Шикаґо	3	А. Дрозда, Кембел	1
Н. Гайда, Савтпорт	3	Г. Федченко, Клівленд	1
Е. Бровар, Ґері	3	Б. Коваль, Шикаґо	1
П. Литвин, Ню Йорк	3	А. Климишин, Асторія	1
С. Іллюк, Сісеро	2	М. Кобилянський, Ковтесвіл	1
А. Задорецький, Рачестер	2	І. Буцяк, Ню Гейвен	1
М. Шайдицький, Ню Гейвен	2	Ю. Самборський, Вунсакет	1
О. Зубар, Пасейк	2	М. Чуправський, Джерзі Сіті	1
М. Яремійчук, Фила.	2	М. Бойко, Шикаґо	1
А. Піхо, Мінеаполіс	2	П. Подригула, Ню Гейвен	1
М. Малішевський, Бруклин	2	З. Стецик, Літл Фолс	1
В. Яшевський, Реддендейл	2	М. Бумба, Бруклин	1
Н. Стефанюк, Піттсфілд	2	Я. Д., Пасейк	1
В. Топчій, Пасейк	2	Я. Колодницький, Бронкс	1
І. Вацик, Ню Йорк	2	Я. Дереш, Амстердам	1
П. Костик, Бронкс	2	Н. А. Оглюк, Бінґгемтон	1
С. Гуцалюк, Бруклин	2	Я. Оленський, Сомервіл	1
Л. Гуцалюк, Бронкс	2	П. Сороколіт, Ірвінґтон	1
Н. Бакалець, Честер	2	В. Бідей, Фила.	1
Р. Бутиський, Салем	2	Н. Матлюк, Фила.	1
І. Тимочко, Гр. Пойнт Шорес	2	А. Горохівський, Фила.	1
Н. Горбан, Шикаґо	2	С. Волянський, Ст. Луїс	1
П. Чорнобай, Людлов	2	М. Корнутяк, Шикаґо	1
І. Билен, Балтімор	2	М. Товарніцький, В. Істон	1
Г. Сокіл, Веленд	2	М. Поточняк, Нюарк	1
С. Сірий, Віндсор	2	С. Щенґор, Вунсакет	1
Л. Ярош, Бруклин	2	О. Паньків, Ірвінґтон	1
О. Р. Монтебелло	2	Я. Ликтей, Ютика	1
М. Левіцький, Боффало	2	А. Плуговський, Гемден	1
П. Джиджора, Джерзі Сіті	2	М. Сліпець, Лейквуд	1
І. Олійник, С. Дірфілд	2	Ю. Дрогомирецький, Шикаґо	1
М. Рибачук, Ню Йорк	2	З. Ґой, Балтімор	1
І. Демків, „	2	М. Салдан, Шикаґо	1
Р. Гарас, Ветлегем	1.50	Н. Прухніцький, Нюарк	1
М. Свинаренко, Ню Йорк	1	М. Кулиняк, Нюарк	1
А. Кунцьо, Сиракюз	1	М. Левицька, Боффало	1
К. Бородайко, Шикаґо	1	В. Панкевич „	1

Разом $ 130.50

НАМ'ЯТАЙМО ПРО ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ . . .

і підтримуймо своїми пожертвами і збірками його діяльність так, як підтримує Червоний Хрест усіх тих, що потребують допомоги чи то в ЗДА чи в інших країнах світу. На фото: одна з рухомих клінік - санітарних авт, що їх дарував американський Червоний Хрест для Червоного Хреста у В'єтнамі з призначенням нести медичну поміч сотням тисяч втікачів із окупованого комуністами Північного В'єтнаму.

Режим Нґо Дінга Дієма виграв вибори в Півд. В'єтнамі

Сайґон. — Президент Південного В'єтнаму Нґо Дінг Дієм скріпив своє становище, вигравши перші в тій країні парляментські вибори. За вислідами голосування в більшості округ — теперішній уряд розподяджатиме рішучою перевагою серед 123-х членів парляменту. Новообраний парлямент збереться впродовж тижня, а впродовж найближчих шести тижнів він має виготовити для Південного В'єтнаму конституцію. Комуністи і деякі не-комуністичні групи бойкотували вибори, але, як виходить із фреквенції голосів та настроїв під час виборів, той їхній бойкот не мав успіху. До багатьох виборчих домівок вкинено крізь вікна бомби, а кілька шкіл, де відбувалось голосування, підпалено. Це була безумовно робота комуністичних аґентів, стверджує одностайно вся місцева преса. Проте жертв у людях не було, а ті акти саботажу не перешкодили виборам, бо в кожному такому випадку негайно переношено голосування до іншого будинку.

Сенатська комісія пропонує обмежити право Президента заключати договори з закордоном

Вашингтон. — Сенатська Правнича Комісія прийняла більшістю 11-ох до 2-ох голосів поправку до Конституції сенатора Джана В. Брікера про обмеження права Президента заключати договори з закордонними державами. Але ця поправка не така гостра, як у 1953 році, коли проти неї виступив президент Айзенгавер і Сенат відкинув її більшістю тільки одного голоса. Сенат мусить прийняти поправку до конституції більшістю двох третіх присутніх сенаторів, а пізніше мусіли б її затвердити три четверті всіх стейтів, щоб вона могла стати законом. Гадають, що на теперішню редакцію цієї поправки погодиться президент Айзенгавер, який не має права „вета" проти поправки до Конституції, якщо її ухвалить вимагана більшість Сенату і ратифікують три четверті стейтів. Теперішна поправка звучить в такому дусі, що жадний договір, заключений із закордонними державами, не стає законом, якщо він противиться американській конституції. Про конституційність договорів із закордоном рішатиме Найвищий Суд ЗДА.

Клопоти з виборчими фондами

Вашингтон. — Представники обох партій, демократичної і республіканської, побоюються, щоб слідство, яке має вести сенатська комісія в справі сторонніх впливів на Конґрес, не причинилося до зменшення прибутків на виборчу кампанію. Великі підприємці не схочуть давати на виборчий фонд контроїнебудь партії, знаючи, що їхня пожертва може бути виявлена і вони внаслідок цього, можуть мати неприємність. Республіканці вже зібрали на 53 прийняттях більше як 4 мільйони долярів. Демократи зібрали далеко менше. Деякі політики радять звернутися до широких мас виборців, а не до великих підприємців, але не всі з цим погоджуються вважаючи, що легше зібрати виборчий фонд із пожертв великих підприємців, як з тисячів виборців, що дають по кілька долярів. Демократичний виборчий фонд підтримують робітничі спілки, жертвуючи на нього дуже поважні суми.

ВСЯЧИНА

ЩО З'ЇДАЄ НА СНІДАННЯ РОДИНА З 22-ох ОСІБ?

В Ню Йорку в готелі „Шератон МекАлпін" гостює родина, яку визнали за найбільшу родину в ЗДА. Ця родина Елмера Деґоліє складається, крім батька й матері, з 20 дітей у віці від 3-ох до 27-ох років, і вона є гостем Товариства Продуцентів Ляльок. На снідання їй подали 22 половинки ґрейпфрутів, лешию з 40 яєць, кілька фунтів бекону і кілька літрів молока. Мати цієї фармерської родини заявила репортерам: „Ми живемо скромно. Не їмо нічого з пушок і майже нічого не купуємо в крамниці. Наш річний прибуток становить 3,500 долярів". На тиждень вона пече 20 бухонців хліба, а щодня на снідання пече кількадесять булочок. Діти не мали забавок на Різдво, бо не було за що купити. З цих дітей троє закінчили каледжі, двоє вчителюють, і двоє вчаться ще в каледжах.

ОДНОГО МІСЯЦЯ ВИВЕЗЛИ З БРАЗИЛІЇ 1.800.000 МІШКІВ КАВИ

З Бразилії повідомляють, що в лютому цього року вивезли до ЗДА рекордово велике число мішків кави — 1,800,000. Ця кава коштує 110,000,000 долярів, один мішок має 132 фунти. Американські гуртівники спішаться із купівлею кави в Бразилії, бо передбачають, що вліті кава подорожчає внаслідок того, що мороз знищив новий урожай кави.

СЛОН ТАНЦЮЄ НА СПІДНИЧКАХ РЕСПУБЛІКАНСЬКИХ ЖІНОК

Чотири каліфорнійські жінки виїхали до Вашинґтону, як делеґатки на Крайову Конференцію Республіканських Жінок і всі вони одягнені в спіднички, на яких синій слон, символ Республіканської партії, танцює серед червоних і синіх зірок. Одну таку спідничку подарують пані Айзенгавер. Вони запропонують конференції, щоб ці спіднички масово продукувати і поширювати під час виборчої кампанії по всій країні. Спідничка пані Айзенгавер, крім слоном, буде ще прикрашена й самоцвітами.

КРИТИКУЮТЬ ДРУГИЙ ТОМ СПОГАДІВ ТРУМАНА

Вже появився другий том спогадів бувшого президента Геррі С. Трумана під заголовком: „Рік досвіду і надії". Часописи критикують автора, закидаючи йому фальшування історії. Труман написав, що Джордж Маршалл „виконав в Китаї „блискучу працю", а критики запитують, чи віддання Китаю комуністам можна вважати „блискучим успіхом". Те саме відноситься і до Труманового зарядження, щоб американська фльота не пускала військ Національного Китаю з Формози на китайський континент, внаслідок чого самі американці боронили комуністів в Китаю проти націоналістів, а комуністи спокійно могли воювати в Кореї.

З РАДОСТИ ПРОМОВИВ І ПОЧУВ

Грек Зандрос, що сім років тому втратив слух і голос, діставши листа з пошти, — крикнув на весь голос: „Наша дитина живе!" Він втратив був слух і голос під час цивільної грецької війни, коли біля нього експльодувало гарматне стрільно. Його сина захопили в полон совєтські війська і досі тримали в себе, не даючи йому змоги порозумітися з родиною. У листі повідомляють батька, що син живий і здоровий та що він уже в дорозі до своєї родини в Торонті. Ця родина живе тепер в Торонті.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тому, що в суботу, дня 10-го березня ц.р. відбудеться забава, яку влаштовує Т-во „Дністер" 361 Відд. у Ню Йорку, місячні збори „Дністра" відбудуться тиждень пізніше, тобто в суботу, дня 17. березня, о год. 8-ій веч., у власній домівці при 119 Ave. A I. пов. Порядок зборів звичайний. — І. Галичин, предс.; П. Кучма, фін. секр.; В. Вишиваний, кас.; В. Барагура, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва „Зоря" Відд. 69 відбудуться в суботу, 10-го березня, о год. 8-ій ввеч., в церковній залі св. Юрія, заля ч. 5, під ч. 33 Іст 7 вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

БАЛТІМОР, МД. — В-во Пресв. Тройці Відд. 320 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. березня, о год. 2-ій попол., в Укр. Гор. Клюбі, 3101 O'Donnell St. Проситься всіх членів прийти на означений час і вирівняти свої залеглости. — Д. Пісецький, предс.; І. Малко, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Любов" Відд. 45 повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 11-го, березня. Проситься всіх членів прийти, особливо пригадуємо тим, що залягають з вкладками, щоб негайно їх вирівняли. — М. Дубас, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Сеник, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Т-во ім. О. Басараб Відд. 348 повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в неділю, 11-го березня, зараз по великій Службі Божій в церковній залі при 525 West Rayen Ave. Проситься усіх, які довгують прийти і заплатити свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Черніга, предс.; М. Періґ, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Квартальні збори С-ва „Любов" Відд. 37 відбудуться в неділю, 11-го березня, о год. 3-ій попол., в УНДомі 214-216 Фултон вул. Просимо всіх членкиць прийти, буде читаний протокол з річних зборів і інші важні справи до полагодження. На річних зборах 11. грудня 1955 р. вибрано управу на 1956 р.: А. Пограничка, предс.; А. Горін, заст.; А. Гнатюк, фін. і рек. секр.; М. Полевчак, кас.; А. Ґенеґа, заст. секр.; М. Хитра, заст. кас.; контрольна комісія: А. Ґенеґа і П. Луців; надзирательки хорих: П. Чечель і П. Ільків; делеґатка до Нар. Дому А. Ґаліновић, делеґатки до Центр. Комітету Е. Ковальчук і А. Гнатюк.

БРУКЛИН, Н. Й. — Т-во Запорозька Січ, Відд. 325, повідомляє своїх членів, що чвертьрічні збори відбудуться в суботу, 10-го березня, о год. 8-ій веч., в Укр. Нар. Домі, 216-218 Гренд Стріт. Члени, яким не можливо прибути на збори, повинні вплатити свої вкладки на руки секретаря: William Chupa, 240 E. 6th St., New York, N. Y.

НЮАРК, Н. Дж. — Т-во ім. М. Грушевського, Відд. 218, повідомляє своїх членів, що чергові збори відбудуться в суботу, 10-го березня, о год. 7-ій веч., в церковній залі, 675 South 19th St. Просимо усіх членів явитися на зборах, бо маємо важні справи до полагодження. — Уряд.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Мир", Відд. 324, повідомляє, що звичайні місячні збори відбудуться 10. березня о год. 7-ій веч. Просимо прибути і вирівняти членські вкладки та вибрати нового касієра. — А. Ґорохівський, предс.; І. Струк, секр.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 4-го березня 1956 р. упокоїлася в Бозі наша Найдорожча Мама і Бабуня

бл. п. Тетяна Горбата-Комуніцька

проживши 56 років. Покійна родилась в Рогатині, Західна Україна. Залишила в глибокім смутку 2 дочки Юлію і Емілію та 5 внуків.

Похорон відбудеться в четвер, 8-го березня, о год. 9:30 рано, з похор. заведення П. Яреми до церкви св. Юра в Ню Йорку, на який Рідню, Приятелів і Знайомих Покійної запрошує горем прибита

РОДИНА.

ПОДЯКА

За останню прислугу, виявлену нашому Незабутньому і Дорогому Мужові і Батькові

бл. п. АНТОНОВІ БАЛАБАНОВІ,

в часі Його недуги та після Його смерти всім Його Землякам, Приятелям, Друзям і Знайомим, всім що відвідали Його домовину та взяли участь у Його похоронах, за зложені квіти на Його могилу, за пожертвовані заупокійні Богослужби, за висловлені співчуття та моральну піддержку Родині в її горю, зокрема о. Григорієві Хміляpoві за відправлення заупокійних Богослужб, цією дорогою складаємо найсердечнішу подяку.

Ірина Балабан — дружина Покійного
Володимир, Остап, Ярослав, Богдан — сини
Галина та Урсуля — невістки

Посмертні Згадки

МАРҐАРЕТА БУШКА, довголітня членка Відд. 37 УНСоюзу в Елизабет, Н. Дж., померла 14-го січня 1956 року проживши 60 р. Походила з села Липниця, повіт Живєка, Чехословакія. Полишила в смутку мужа, сина, невістку і 5 внуків. Похорон відбувся при участі Родини і Членкиць з катол. церкви св. Йосифа на цвинтар St. Gertrude. — В. Їй П.!

А. Гнатюк, секр.

АННА ШАВЛЯК, довголітня членка Відд. 37 УНСоюзу в Елизабет, Н. Дж., померла, 8-го січня 1956 р., проживши 59 р. Походила зі села Чехи, пов. Броди, Україна. Полишила в смутку мужа, трьох синів, 3 невістки і сім внуків. Похорон відбувся при участі Родини з Катол. церкви св. Володимира. Поховано на цвинтарі Гіл Сайд, Плейнфілд, Н. Дж. В. Їй П.

А. Гнатюк, секр.

ДМИТРО МАКСИМЮК, член Б-ва св. Стефана Відд. 221 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., примірний касир Відд. в роках 1942-1954, помер в наслідок нещасливого випадку у 68 році життя 17-го лютого 1956 р. Покійний був родом з Москалівка село, повіт Косів, Зах. Україна. Не залишив нікого з ближчої родини в Америці. Похорон відбувся 20-го лютого при участі Приятелів і Членів Відд. 221. Відпроваджено на цвинтар Ґрейсленд. — В. Й. П.!

Т. Шпікула, секр.

ТАРЗАН, ч. 3629. Смертельний рахунок

Стоячи безборонно перед Лазарем, Тарзан інстинктовно вирахував, коли має впасти новий постріл.

Тоді, точно визначивши час, спритно кинувся на землю . . . саме тоді, як куля дзенькнула над головою!

Він швидко витягнув ніж, — і, поки Лазар міг ще раз вистрелити, металеве лезо, свиснувши в повітрі, пронило його груди.